

DLG.050.28.2024.PM
Warszawa, 01 lipca 2024

Pan Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 3273 Pana Posła Dariusza Mateckiego w sprawie walki z boreliozą, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji stanowiących odpowiedź na pytania postawione przez Pana Posła.

- 1. Jakie działania profilaktyczne są obecnie podejmowane przez Ministerstwo Zdrowia w celu ograniczenia liczby zachorowań na boreliozę?**
- 2. Czy Ministerstwo planuje rozszerzenie kampanii edukacyjnych dotyczących profilaktyki i wczesnego rozpoznawania boreliozy?**
- 4. Jakie działania podejmowane są w celu monitorowania i kontrolowania populacji kleszczy, które są głównymi nosicielami boreliozy?**
- 5. Czy Ministerstwo Zdrowia współpracuje z innymi resortami w zakresie walki z boreliozą i ograniczeniem populacji kleszczy?**

W ramach Celu Operacyjnego 4. Narodowego Programu Zdrowia¹ realizowane jest zadanie pn.: „Podejmowanie inicjatyw na rzecz profilaktyki chorób zawodowych i związanych z pracą, w tym ze służbą żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz wzmocnienie zdrowia pracujących” przez Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie, powierzone w trybie wnioskowym. Realizacja zadania rozpoczęła się w dniu 1 października 2021 r. i zaplanowana jest do dnia 31 grudnia 2025 roku.

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021- 2025 (Dz. U. 2021. poz. 642)

Celem zadania jest poszerzenie wiedzy, wzrost kompetencji oraz wzrost świadomości osób związanych z narażeniem na szkodliwe czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy i rekreacji.

Zakres zadania obejmuje stworzenie dla wybranych grup zawodowych możliwości przebadania środowiska pracy zarówno na obecność czynników biologicznych, które mogą wywoływać infekcje i choroby u osób narażonych, jak też występowania czynników fizykochemicznych, które mogą wpływać na środowisko oraz negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi. Ponadto, określone zostanie narażenie na wybrane biologiczne i chemiczne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.

Wyniki badań będą podstawą do kierunkowego podejmowania działań profilaktycznych dla konkretnych grup zawodowo narażonych. Zadanie obejmuje także działania edukacyjne i zwiększające świadomość i wiedzę grup narażonych zawodowo w zakresie biologicznych i chemicznych czynników szkodliwych występujących na ich stanowisku pracy oraz podejmowania działań profilaktycznych, pozwalających uniknąć chorób zawodowych.

W szczególności, w zadaniu przewidziano:

- popularyzację wiedzy na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z pokłuciem przez kleszcze poprzez wydawanie Internetowego Biuletynu Informacyjnego „Kleszcze” w trybie comiesięcznym;
- prowadzenie w latach 2022-2025 działań edukacyjnych, seminariów dla personelu medycznego oraz badań molekularnych kleszczy, wydanie monografii naukowej nt. narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne występujące głównie w środowisku wiejskim, sposobów profilaktyki, skutków zdrowotnych jakie wywołują;
- badanie gleby w latach 2022-2023 pod kątem skażenia gleby chorobotwórczymi drobnoustrojami.

Grupy, do których skierowano propozycje działań realizowanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, obejmują:

- 1) osoby przebywające na terenach o charakterze wiejskim w celach zawodowych, w szczególności osoby, które obejmuje Sekcja A (wg PKD): rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, tj. rolnicy, hodowcy, leśnicy, myśliwi, rybacy;
- 2) osoby przebywające na terenach o charakterze wiejskim w celach zawodowych, innych niż wymienione w Sekcji A (wg PKD): pracownicy oddziałów straży granicznej, straży rybackiej, żołnierze i osoby cywilne związane ze służbą wojskową;
- 3) osoby zamieszkujące na stałe obszary wiejskie i/lub wykonujące czynności o charakterze rolniczym;
- 4) osoby przebywające na terenach o charakterze wiejskim w celach rekreacyjnych;

- 5) pracowników służb weterynaryjnych (m.in. lekarzy weterynarzy, techników, inspektorów, laborantów);
- 6) kobiety planujące ciążę lub będące w ciąży, w ramach profilaktyki toksoplazmozy.

Ponadto w 2023 roku:

- prowadzono działania edukacyjne, m.in. organizowano warsztaty dla personelu medycznego w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, zaktualizowano treści merytoryczne na stronie internetowej www.npz.imw.lublin.pl oraz obowiązującą dokumentację, a także sukcesywnie zamieszczano biuletyny informacyjne za każdy miesiąc (łącznie 12 numerów), na bieżąco prowadzono działania związane z prawidłowym funkcjonowaniem i aktualizowaniem strony internetowej oraz platformy szkoleniowej <https://npz-szkolenia.imw.lublin.pl/>;
- prowadzono badania molekularne kleszczy oraz badania gleby – zakupiono automatyczny licznik kolonii bakterii w celu zastąpienia metody manualnej do zliczania kolonii na płytkach hodowlanych, który będzie wykorzystywany w kolejnych latach realizacji projektu (2024-2025);
- kontynuowano badania diagnostyczne w kierunku boreliozy, kleszczowego zapalenia mózgu i toksoplazmozy – pobrano próbki krwi do badań serologicznych przez wykwalifikowany personel medyczny IMW, część osób dostarczyła próbki krwi lub surowicy pobrane we własnym zakresie bezpośrednio do Punktu Przyjmowania Próbek Medycznego Laboratorium Diagnostycznego Zakładu Biologicznych Szkodliwości Zdrowotnych i Parazytologii. Na pobieranie próbek do badań i wykonanie testów serologicznych uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej przy Instytucie Medycyny Wsi w Lublinie nr 1/2022 na cały okres realizacji projektu NPZ (2022-2025). W 2023 r. zarejestrowano 308 próbek surowic (158 kobiet i 150 mężczyzn);
- badanie w kierunku boreliozy metodą ELISA w klasie IgM i IgG – wykonano badania u 308 uczestników projektów w kierunku boreliozy metodą ELISA (immunoenzymatyczną) testami *Borrelia* IgG Rekombinant i *Borrelia* IgM Rekombinant. łącznie wykonano 616 oznaczeń – po 308 w każdej klasie przeciwciał (IgM i IgG). Badanie w kierunku boreliozy metodą Western – blot wykonano z użyciem zestawów do diagnostyki *in vitro* (certyfikat IVD) w klasie IgM i IgG;
- badanie w kierunku kleszczowego zapalenia mózgu w klasie IgM i IgG – wykonano badania u 308 uczestników projektu. Badanie w kierunku kleszczowego zapalenia mózgu (KZM) wykonywano dwuwariantowo (dla osób zaszczepionych i niezaszczepionych);
- badanie w kierunku toksoplazmowy w klasie IgM i IgG – badania wykonano metodą ELFA na aparacie VIDAS z wykorzystaniem odczynników posiadających IVD

(dopuszczonych do diagnostyki ludzkiej). Łącznie wykonano 616 oznaczeń dla przeciwciał anti-Toxoplasma gondii klas: IgM i IgG (po 308 badań dla każdej z tych klas). Badania na awidność przeciwciał klasy IgG wykonano u 139 osób.

W latach 2019- 2023 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) realizowany był (przez 5 realizatorów na terenie różnych województw) Pilotażowy program profilaktyki chorób odkleszczowych.

Realizacja programu profilaktycznego polegała na prowadzeniu:

- a) działań edukacyjno-informacyjnych obejmujących:
 - 1) akcję informacyjną w mediach konwencjonalnych (TV, radio, prasa);
 - 2) lokalną akcję informacyjną o programie w prasie lokalnej i w formie np. ogłoszeń;
 - 3) akcję informacyjną o chorobach odkleszczowych i programie profilaktyki w Internecie i mediach społecznościowych;
 - 4) edukację lekarzy POZ i pielęgniarek w zakresie epidemiologii chorób odkleszczowych i sposobu realizacji programu oraz
- b) działań diagnostyczno-terapeutycznych polegających na zakwalifikowaniu do programu osób spośród populacji docelowej z podejrzeniem zakażenia *B. burgdorferi* na podstawie ankiety, wywiadu i badań diagnostycznych (lekarze podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)).

Badania/świadczenia zdrowotne wykonywane w ramach programu:

- wizyta w ramach POZ kwalifikująca do programu;
- pobranie próbki krwi do badania w kierunku boreliozy z Lyme;
- przeprowadzenia badań diagnostycznych testem ELISA w klasie IgM oraz w klasie IgG;
- przeprowadzenie badań testem Western – blot (test potwierdzający) w klasie IgM;
- przeprowadzenie badań testem Western – blot (test potwierdzający) w klasie IgG;
- wizyta kontrolna w POZ (omówienie wyniku);
- wizyta w AOS;
- wizyta kontrolna w AOS.

Najważniejsze osiągnięte wskaźniki – liczba osób, które skorzystały z usługi medycznej w programie profilaktycznym dofinansowanej w ramach EFS – ponad 15 tys. osób.

3. Czy są przewidziane dodatkowe środki finansowe na badania i rozwój skuteczniejszych metod diagnostyki i leczenia boreliozy?

W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 nie przewiduje się finansowania badań na rozwój skuteczniejszych metod diagnostyki i leczenia boreliozy.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Koneczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/